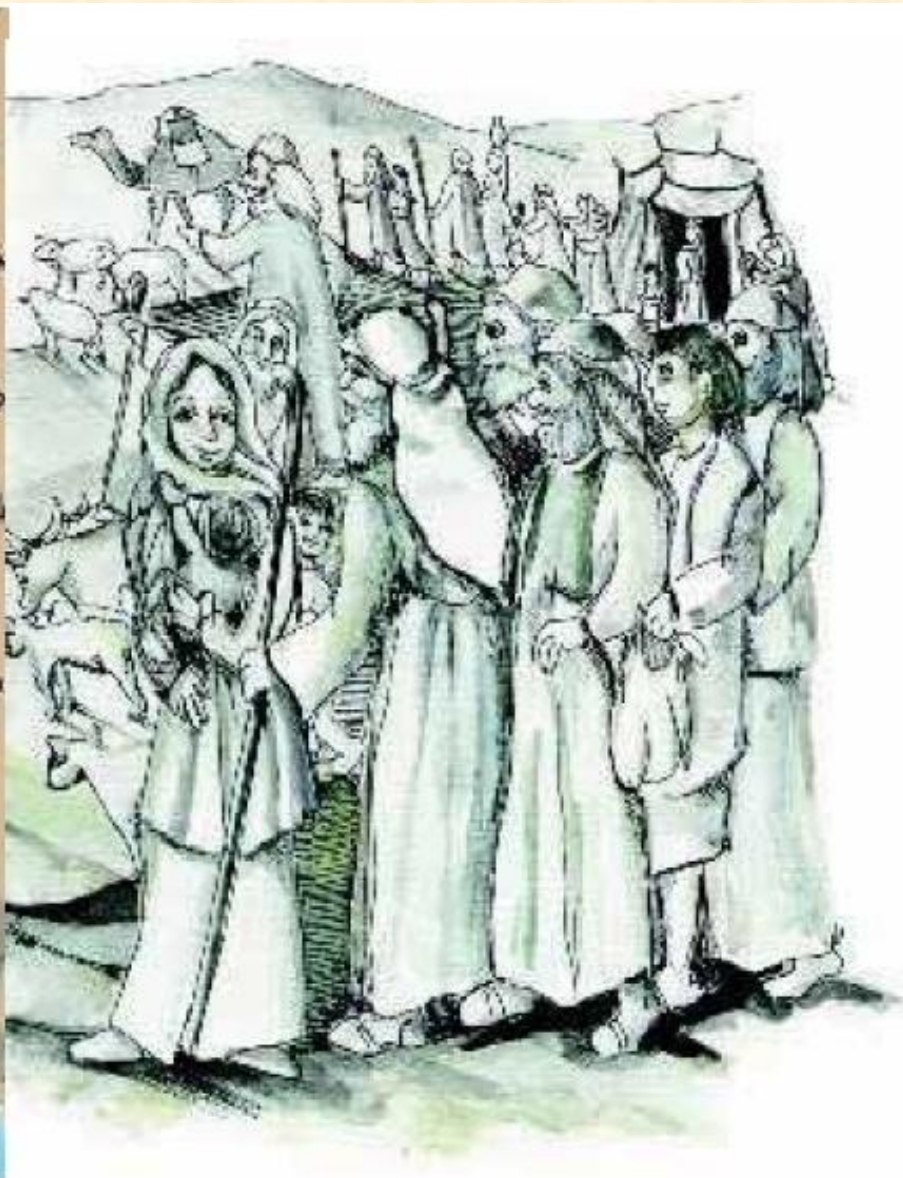
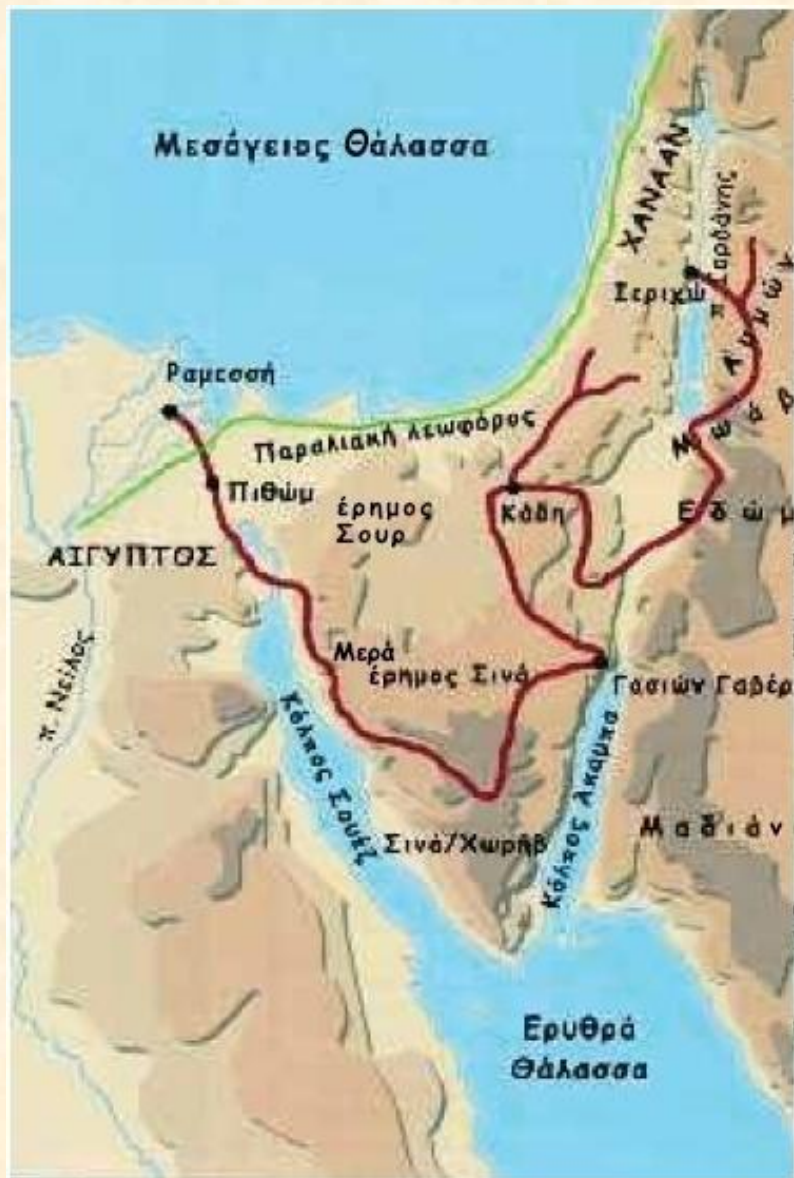

Ο λαός ζει σκλαβωμένος στην Αίγυπτο

Ο Θεός αποκαλύπτεται στο Μωσή

Πού αφήσαμε τους Πατριάρχες και τους απογόνους τους;

Πώς ζούσαν εκεί;

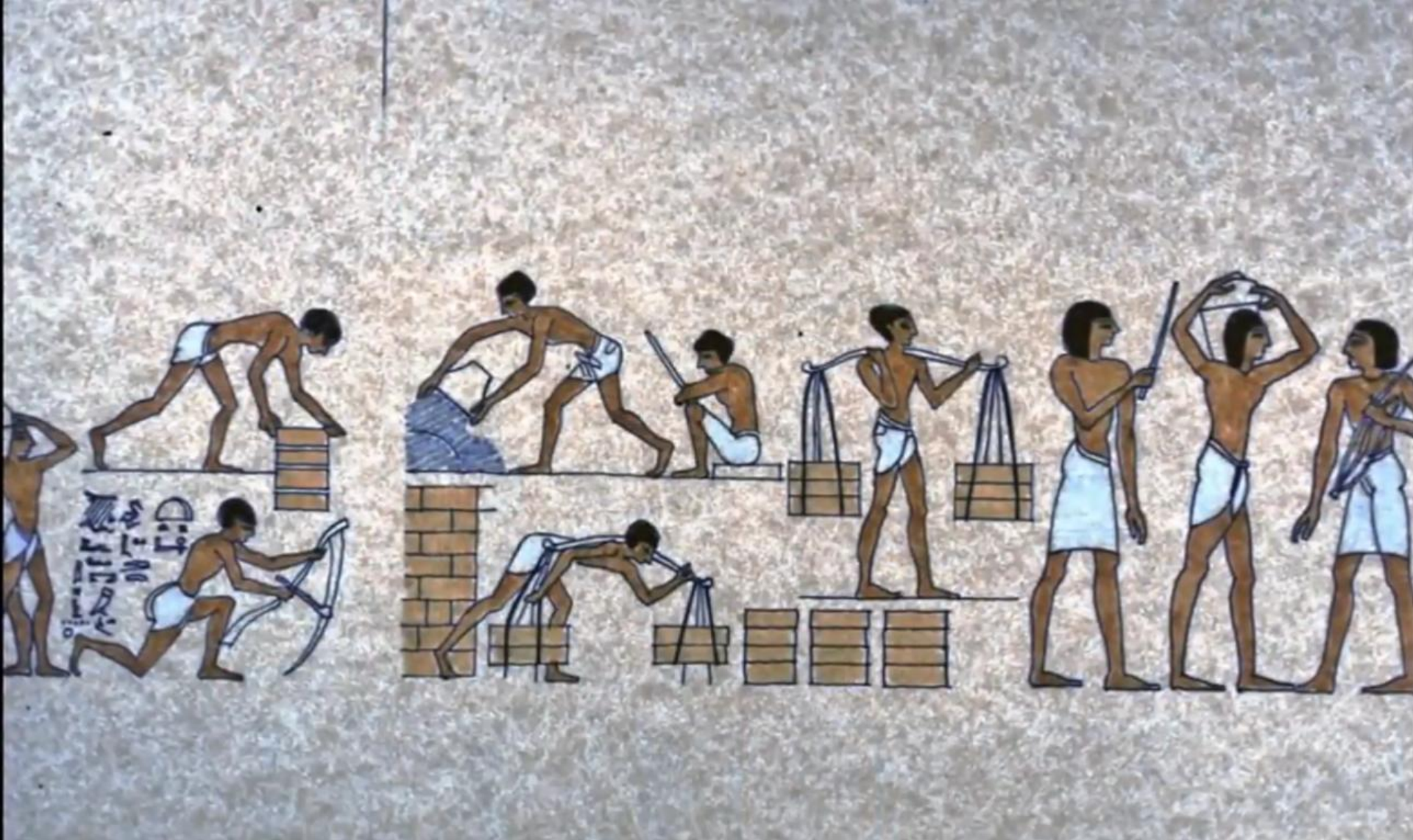
Ειρηνικά και
είχαν την
προστασία των
Αιγυπτίων χάρη
στον Ιωσήφ
(που ήταν
άρχοντας).

Κάποια στιγμή τα πράγματα αλλάζουν

- ✓ Όταν πέθανε ο Ιωσήφ,
- ✓ ο Φαραώ Ραμσής ο Β΄ και ο Μερνεπτά,
- ✓ πήραν σκληρά μέτρα εναντίον τους, γιατί φοβήθηκαν μήπως οι Ισραηλίτες ενωθούν με τους εχθρούς τους και καταλάβουν την Αίγυπτο.

Όρισαν, λοιπόν, οι Αιγύπτιοι εργοδηγούς για να εξουθενώσουν τους Ισραηλίτες, επιβάλλοντάς τους βαριά έργα. Με τον τρόπο αυτό έχτισαν για το φαραώ τις πόλεις Πιθώμ και Ραμεσσή, που χρησίμευαν για την αποθήκευση εφοδίων.

Γιατί τα αρχαία αιγυπτιακά αρχεία σιωπούν για τον Ιωσήφ, την παρουσία των Εβραίων στην Αίγυπτο και το Μωυσή;

Η απάντηση στην ερώτηση αυτή είναι ότι η όλη αυτή ιστορία τοποθετείται στα χρόνια των Υξώς. Οι Υξώς κατέκτησαν τη χώρα του Νείλου και κυριάρχησαν τα έτη 1720-1580/70 ή 1750-1600/1550 π.Χ. Πρωτεύουσά τους ήταν η **Άβαρις** (Ραμεσσή).

Την κυριαρχία των Υξώς τη γνωρίζουμε από αρχαιολογικά ευρήματα, από τα οποία και φαίνεται ότι ήταν σημιτικός λαός. Τα έτη πριν από το 1750 και μέχρι το 1550 δεν υπάρχουν γραπτές πληροφορίες για την Αίγυπτο. Μετά την απελευθέρωση της πατρίδας τους, οι Αιγύπτιοι έσβησαν κάθε γραπτό στοιχείο που να μνημειώνει στο χρόνο την περίοδο της ξένης κατοχής.

Τα παραπάνω μας βοηθούν να καταλάβουμε:

- α) γιατί ήταν τόσο εύκολο να ανέλθει ένας Σημίτης στο υψηλότερο αξίωμα της Αιγύπτου μετά το Φαραώ (επειδή και οι Υξώς ήταν Σημίτες),
- β) πώς εξηγείται ότι ξαφνικά βασίλεψε ένας Φαραώ «που δε γνώριζε για τον Ιωσήφ» (Έξοδος, 1, 8) και ο οποίος υποβίβασε σε δούλους τους Εβραίους, που τους έβλεπε σαν κατάλοιπο της προηγούμενης κατάστασης!

*Βρείτε στο χάρτη τους
τόπους που αναφέρονται.*

- Τι φοβούνται οι Αιγύπτιοι;

- Την αύξηση των Εβραίων και να μην εξεγερθούν εναντίον τους

- Τι μέτρα πήραν εναντίον τους;

1. τους καταπιέζουν σκληρά (σε καταναγκαστικά και σκληρά έργα)
2. κάθε αγόρι που γεννιέται από τους Εβραίους θα πετιέται στο Νείλο.

Το αμοιβαίο μίσος Εβραίων και Αιγυπτίων ήταν θείο σχέδιο

Ο Θεός επέτρεπε να γίνεται αυτό, για να μισήσουν οι Εβραίοι τους θεούς των Αιγυπτίων και με προθυμία να βγουν από την Αίγυπτο. Αυτό βέβαια (να φύγουν από την Αίγυπτο) δε θα το ανέχονταν οι Εβραίοι, εάν είχαν απολαύσεις και ειρήνη στην Αίγυπτο. (Κύριλλος Αλεξανδρείας).

**Το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του λαού του και την
ισχύ της Διαθήκης του, αρχίζει στις καλαμιές του Νείλου**

**με τη διάσωση ενός καταδικασμένου βρέφους, του
Μωυσή
(γιου του Αμράμ και της Ιωχαβέδ).**

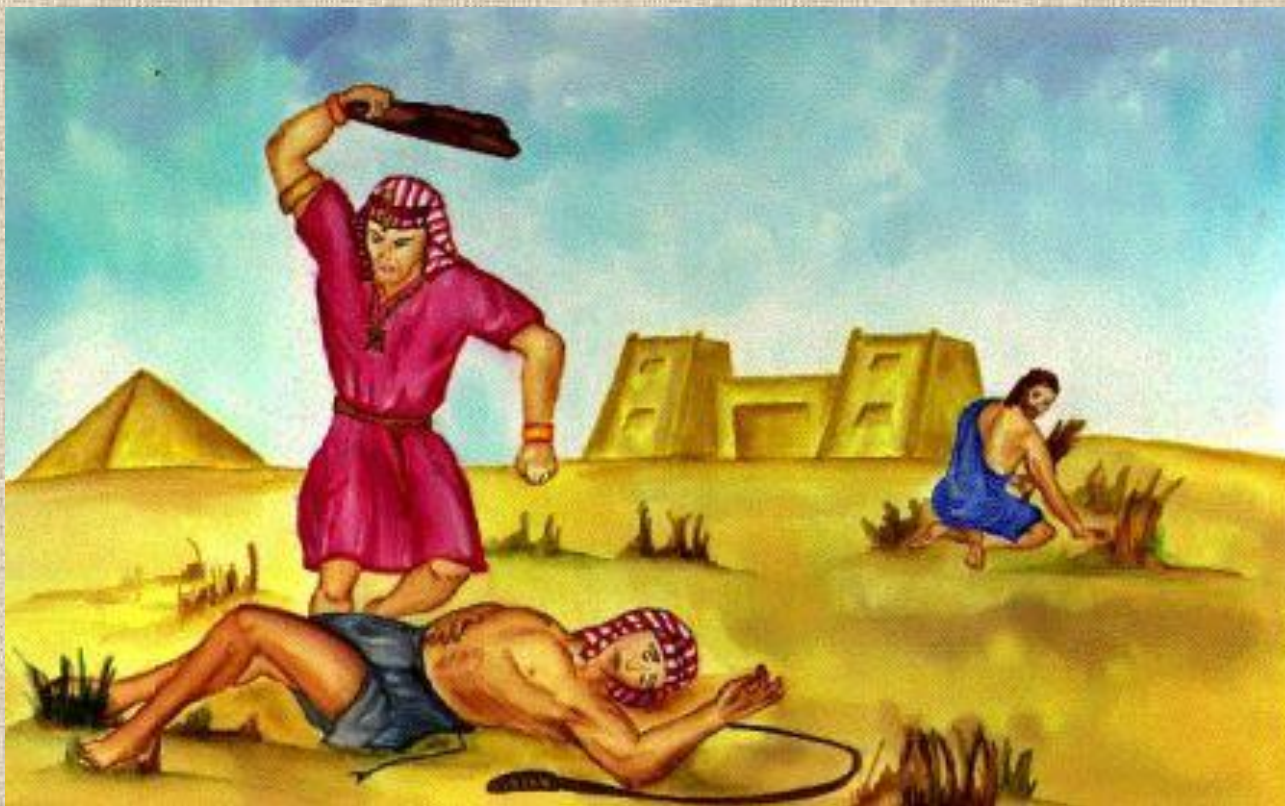
Μωυσής σημαίνει :

αυτός που σώθηκε από το νερό.

Η διάσωση του Μωσή

Γιατί ο Μωυσής αναγκάστηκε να φύγει απ' την Αίγυπτο;

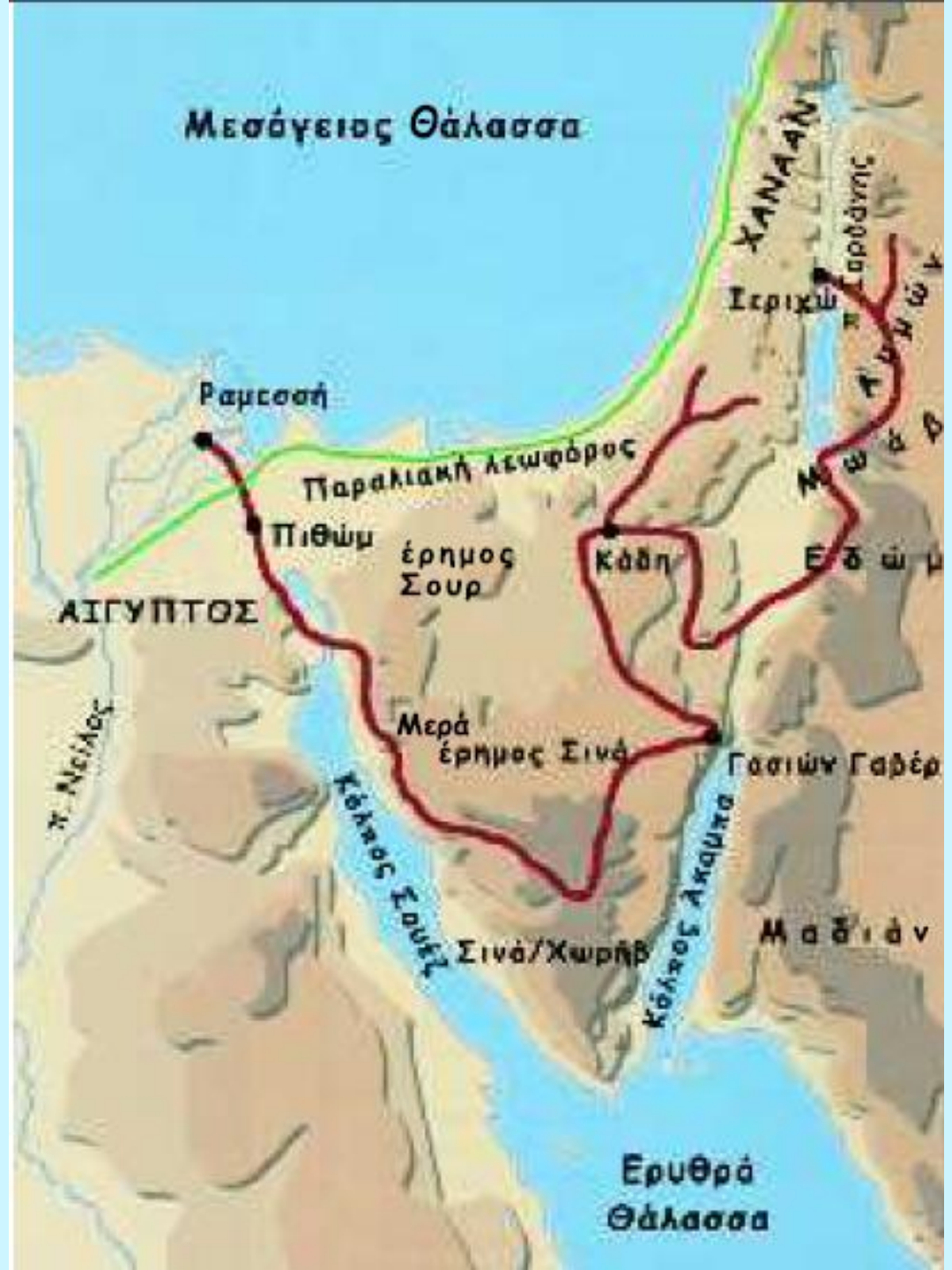
Θανάτωσε έναν Αιγύπτιο που βασάνιζε έναν Εβραίο.

«Σκότωσε τον Αιγύπτιο και τον έκρυψε στην άμμο». (Έξοδος 2, 11-12).

Έτσι, «αρνήθηκε να αποκαλείται γιος της κόρης του Φαραώ, επιλέγοντας να υφίσταται κακομεταχείριση με το λαό του Θεού μάλλον παρά να έχει την προσωρινή απόλαυση της αμαρτίας». (Εβρ. 11, 24-25).

Ο Μωυσής καταφεύγει στη Μαδιάμ

Ο Μωυσής καταφεύγει κατατρεγμένος, γεμάτος φόβο στην έρημο, στην περιοχή **Μαδιάμ** πέρα από τη χερσόνησο του Σινά. Εκεί φιλοξενήθηκε από τον ιερέα της Μαδιάμ Ραγουήλ (=φίλος του Θεού) ή Ιοθόρ (=έξοχος). Παντρεύτηκε τη κόρη του Σεπφώρα και γέννησε το Γηρσώμ και τον Ελιέζερ.

«Εγώ είμι ὁ ὢν»: Η φλεγόμενη βάτος

Κάποτε, έβοσκε τα πρόβατά του πενθερού του κοντά στο βουνό Σινά. Είδε από μακριά, **μια βάτο να καίγεται, χωρίς να γίνεται στάχτη**. Πλησίασε και άκουσε τη φωνή του Θεού να του λέει: Μωυσή, **βγάλε τα σανδάλια σου**, γιατί ο τόπος που στέκεσαι είναι άγιος. **Είμαι ο Θεός των προγόνων σου**, ο Θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ...

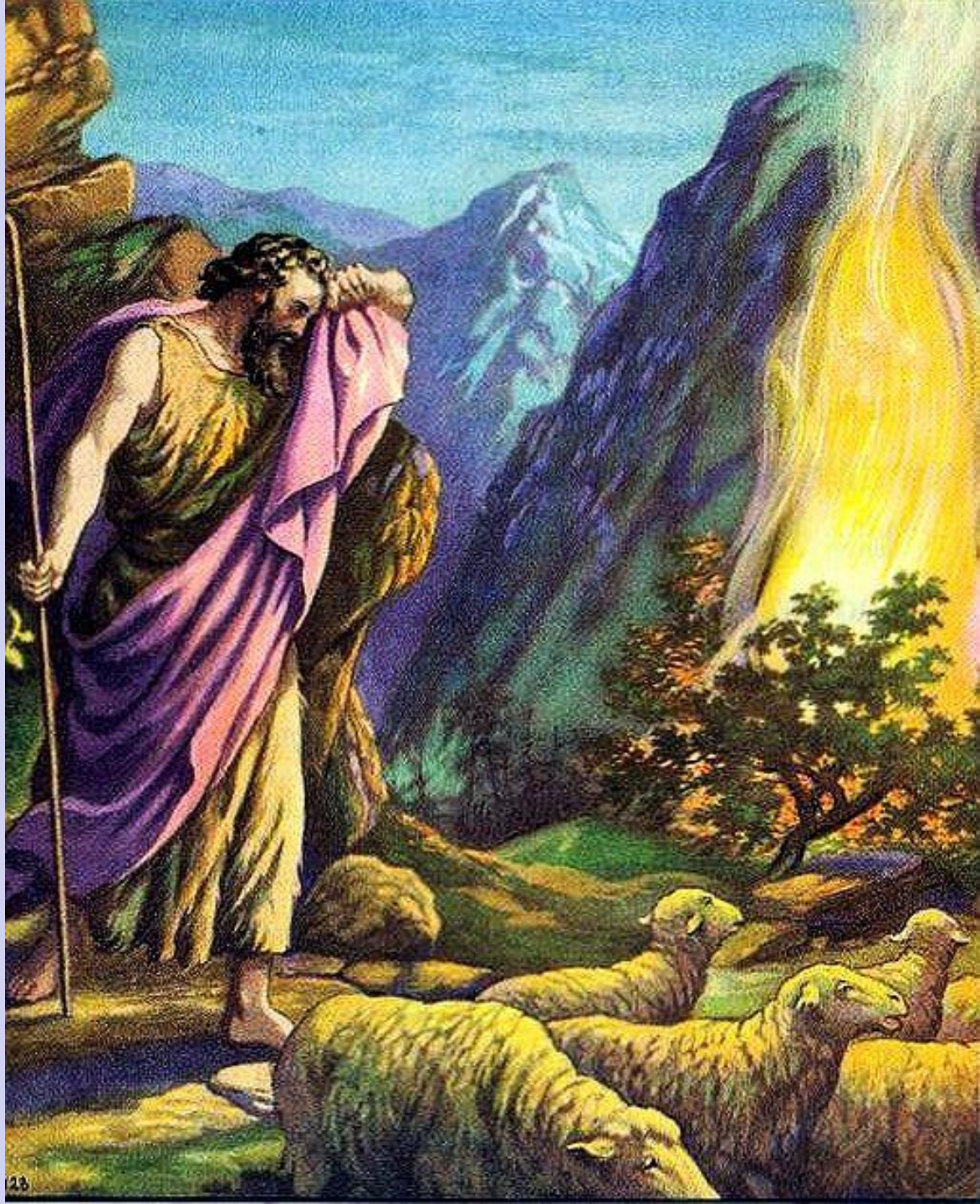
Είδα την δυστυχία του λαού μου στην Αίγυπτο, **ξέρω** τα βάσανά τους. Τώρα εγώ **σε στέλνω** στο Φαραώ, **να βγάλεις** το λαό μου, τους Ισραηλίτες από την Αίγυπτο...

Τότε ο Μωυσής, ρώτησε το Θεό, **ποιο είναι το όνομά σου**. Και ο Θεός απάντησε: **«έγώ είμι ὁ ὢν»**... Έξοδος κεφ. 3 και 4.

Του φανερώθηκε ο άγγελος του Κυρίου μέσα σε πυρίνη φλόγα που έβγαине από μία βάτο

Η φωτιά για τους
Ισραηλίτες εκφράζει
την αγιότητα και το
απρόσιτο του Θεού.

Ο Θεός φανερώνεται στο Μωυσή

- Με ποια μορφή αποκαλύπτεται;
- Μιας φλεγόμενης και μη καίόμενης βάτου.
- Τι του αποκαλύπτει;
- Ο τόπος όπου στέκεσαι είναι ιερός.
- Εγώ είμαι ο Θεός των προγόνων σου, ο Θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ, του Ιακώβ.

Πώς μιλάει για τους Ισραηλίτες και τι υπόσχεται;

- Είδα τη δυστυχία τους
- Άκουσα την κραυγή τους
- Ξέρω τα βάσανά τους
- Κατέβηκα να τους γλιτώσω και να τους
φέρω σε μια χώρα...

Τι ζητάει από τον Μωυσή;

- Να πάει στο Φαραώ και
- να βγάλει το λαό από την Αίγυπτο.

Οι αντιρρήσεις του Μωυσή

α) Ποιες ήταν οι επιφυλάξεις του Μωυσή;

- Ποιος είμαι εγώ που θα πάω στο φαραώ;
- Δεν ξέρω ούτε το όνομά Σου.
- Δεν ξέρω ούτε καν να μιλάω σωστά. Είμαι βραδύγλωσσος, τραυλίζω.

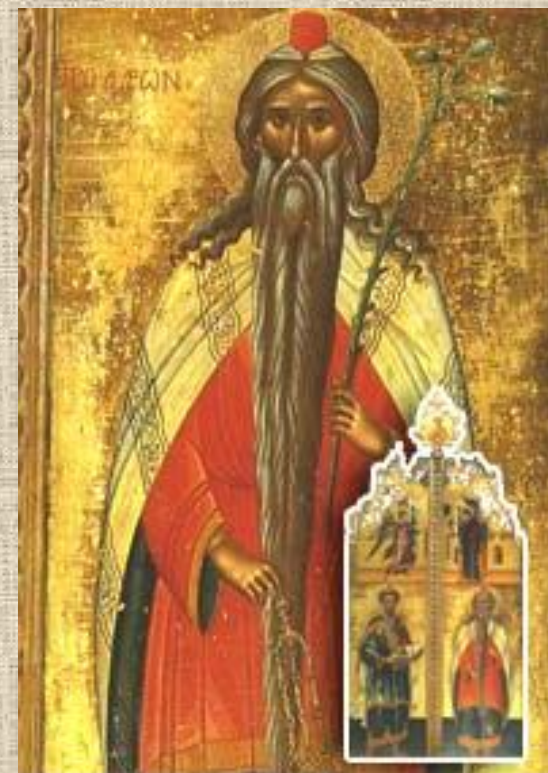
β) Τι φοβάται ο Μωυσής;

- Τη δύναμη του φαραώ

γ) Είναι φυσιολογικές οι αντιρρήσεις του;

«Πήγαινε... κι εγώ θα είμαι μαζί σου...

Αυτός θα μιλάει αντί για σένα στο λαό και θα είναι το στόμα σου, κι εσύ θα είσαι για κείνον σαν θεός, να του υπαγορεύεις τι να λέει. Πάρε στο χέρι σου αυτό το ραβδί. Μ' αυτό θα κάνεις τα θαύματα...», Έξοδ. 4.

Monastery of St Catherine at Mount Sinai

Το παράξενο όνομα του Θεού στην Π. Δ.

Όταν θα πάω στους Ισραηλίτες και θα τους πω ότι με έστειλε ο Θεός των πατέρων μας και με ρωτήσουν:

"Ποιό είναι το όνομά Του;" τι θα τους πω;

Τότε ο Θεός απάντησε στο Μωυσή: «Εγώ είμαι εκείνος που είμαι. Έτσι να πεις στους γιούς Ισραήλ: Εκείνος που είναι μ' έστειλε σ' εσάς. Ο Κύριος, ο Θεός των προγόνων σας, ο Θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ, αυτός μ' άστειλε σ' εσάς.

Αυτό είναι το όνομά μου αιώνια, και με αυτό θα με επικαλούνται όλες οι γενιές. Έξοδ. 3, 15.

Τι σήμαινε τότε το όνομα κάποιου;

- Το χαρακτήρα και
- το ρόλο του προσώπου που το έφερε.

Ἐγώ εἰμι ὁ ὢν

Θεός υπαρκτός, αληθινός, μεθεκτός (κοινωνήσιμος και κοινωνούμενος)

Το όνομα του Θεού στα εβραϊκά γράφεται με **τέσσερα γράμματα** (יהוה) και διαβάζεται **Γιαχβέ**.

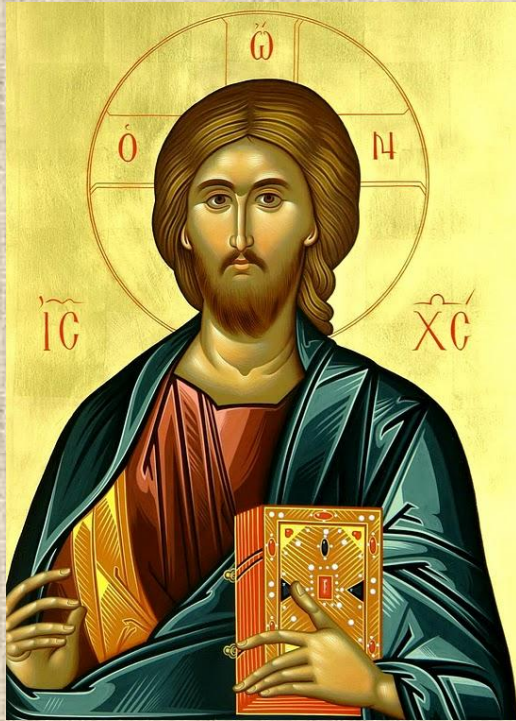
Όταν αργότερα (τον 3ο αι. π.Χ.) η Π. Διαθήκη μεταφράστηκε στα ελληνικά το όνομα αποδόθηκε με τη φράση **«Ἐγώ εἰμι ὁ ὢν»**, που σημαίνει:

- **Ο Θεός είναι ένας,**
- **ζει αιώνια,**
- **δίνει ζωή σε ό,τι υπάρχει.**

Εβραϊκοί και ελληνικοί όροι για τη λέξη «Θεός»

Παρατηρήστε τη διπλανή εικόνα του Χριστού. Ανακαλύψτε τη σχέση της με τη διήγηση της φλεγόμενης βάτου. Τι μπορείτε να καταλάβετε για τον Ιησού Χριστό;

Στο φωτοστέφανο διαβάζουμε το όνομα με το οποίο αποκαλύφθηκε ο Θεός στο Μωυσή: **Ὁ Ὡν (= εγώ είμαι εκείνος που είμαι).**

Με τον τρόπο αυτό η Εκκλησία δηλώνει την πίστη της ότι το τετραγράμματο, αποτελεί αναφορά στον ένα, Τριαδικό Θεό. Ο Πατέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα είναι πρόσωπα του ενός Κυρίου Θεού, του ενός Γιαχβέ. Έτσι Γιαχβέ ο Πατήρ, Γιαχβέ ο Υιός, Γιαχβέ το Άγιον Πνεύμα. Πλην δεν υπάρχουν τρεις Γιαχβέ, αλλ' ένας Γιαχβέ (Δευτ. 6: 4), διότι υπάρχει μία θεία ουσία.

Σύμφωνα με τους Πατέρες, στο συμβάν της βιβλικής διήγησης όπου το όνομα αυτό απεκάλυψε ο ίδιος ο Θεός, ο Τριαδικός Θεός στον Μωυσή κατά τη θεοφάνεια της φλεγόμενης βάτου, μιλά η μία εκ των τριών υποστάσεων, ο Υιός, ο άσαρκος Χριστός ή αλλιώς ο Γιαχβέ-Λόγος και συντελείται μία εκ "των αποκαλύψεων του Θεού, διά του Λόγου εν Αγίω Πνεύματι" καθώς, για την Ορθόδοξη Εκκλησία, "όταν ο Λόγος αποκαλύπτει τον Πατέρα, αποκαλύπτει κατ' ανάγκην την Τριάδα· και όταν αποκαλύπτει την Τριάδα, αποκαλύπτει τον Πατέρα"

Πώς ενήργησε τελικά ο Μωυσής;

Έκανε, όπως του ζήτησε ο Θεός.

κλήση

ο Θεός καλεί

ανταπόκριση

**ο άνθρωπος
ανταποκρίνεται**

Η βάτος η καιόμενη και
μη καταφλεγόμενη,

την οποία είδε ο Μωϋσής στο
όρος Χωρήβ, αποτελεί
προεικόνιση της Υπεραγίας
Θεοτόκου, η οποία ως άλλη
βάτος ακατάφλεκτη κράτησε
μέσα της «τὸ καταναλίσκον
πῦρ τῆς θεότητος» χωρίς να
καταστραφεί η παρθενία της.
Αναφερόμενος στο γεγονός της
φλεγομένης βάτου, ο Ανδρέας
Κρήτης παρατηρεί: «Μωσῆς
πρῶτος βάτον ἰδὼν σέ
προέλεγε, διαβάς ὄψομαι τό
ὄραμα τό μέγα τοῦτο».

Ο Μωυσής

του Μιχαήλ Άγγελο,
στον Άγιο Πέτρο του Βίνκολι,
16ος αι.

Θεωρείται το ωριμότερο έργο του
καλλιτέχνη.

Λέγεται μάλιστα ότι όταν το τέλειωσε
στάθηκε μπροστά του και είπε:
«Γιατί δε μιλάς;»

Το Παρεκκλήσιο της Αγίας Βάτου

Η θέση της Βάτου συμπίπτει με εκείνη της Αγίας Τράπεζας του Παρεκκλησίου της Αγίας Βάτου, η οποία δεν έχει θεμελιωθεί επάνω σε Άγια Λείψανα, αλλά στη ρίζα της Αγίας Βάτου. Το ίδιο το φυτό ακόμη σήμερα θάλλει, μεταφυτευμένο Ανατολικότερα στον ανοικτό παρακείμενο χώρο.

Πέτρωμα μοναδικό! στο όρος Σινά

Η φλεγόμενη βάτος αποτυπώθηκε θαυμαστά στις πέτρες του όρους Σινά. Όσο και να σπάσουν, (που από την διαφορά ζέστης – κρύου, συμβαίνει) συνεχίζουν να αποτυπώνουν το θαύμα, όπως και οι γουλιανοί (μόνο) του Ιορδάνη που απεικονίζουν στο κεφάλι τους θαυμαστά την βάπτιση του Κυρίου.

Ελέγχω τι έμαθα

1. Πώς βρέθηκαν οι Ισραηλίτες να ζούν στην Αίγυπτο;
2. Πότε και γιατί άρχισαν οι Αιγύπτιοι να καταπιέζουν τους Ισραηλίτες; Με ποιους τρόπους σκέφτηκαν να τους εξοντώσουν;
3. Πώς διασώθηκε και πώς ανατράφηκε ο Μωυσής;
4. Γιατί αναγκάστηκε να καταφύγει στη Μαδιάμ;
5. Πώς παρουσιάστηκε ο Θεός στο Μωυσή, πώς μίλησε για τους Ισραηλίτες και τι υποσχέθηκε;
6. Ποιο είναι το όνομα του Θεού και τι σημαίνει;
7. Ποιες ήταν και πού οφείλονταν οι επιφυλάξεις του Μωυσή;
8. Πώς ενήργησε τελικά ο Μωυσής;
9. Πώς ονομάζεται η φανέρωση του Θεού στο Σινά;
10. Ποια ήταν η στάση των Ισραηλιτών, όταν πληροφορήθηκαν το σχέδιο του Θεού;